Χρόνος Εικοστός ένατος
Αριθ. φύλλου 9.436
Γραφεία: Έδουάρδου Λω 10
ΤΗΛΕΦΩΝΑ
Γραφείων.......... 33-092
Τυπογραφείου...... 26-924
Διευθυντής:
Κ. ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΗΣ

ΤΑ ΠΑΝΤΑ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΤΡΙΒΗ ΤΟΥ ΦΑΣΙΣΜΟΥ!

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ

ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΑΘΗΝΑ
ΚΥΡΙΑΚΗ
22
ΤΟΥ ΑΠΡΙΛΗ 1945
Τό φύλλο δραχ. 20

ΓΙΑ ΝΑ ΑΠΟΤΡΕΨΟΜΕ ΤΟΝ ΚΙΝΔΥΝΟ ΠΟΥ ΜΑΣ ΑΠΕΙΛΕΙ

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ σ. Γ. ΣΙΑΝΤΟΥ ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟ ΣΥΝΔΕΣΜΟ

Σχετικά μέ τόν κίνδυνο πού άπειλεί τή χώρα μας άπό τό στρατιωτικό σύνδεσμο τών μοναρχοφασιστών καί τή στάση πού παίρνει άπέναντι σ' αύτόν ή κυβέρνηση τοῦ κ. Βούλγαρη, ό σ. Σιάντος, Γραμματέας τής Κ.Ε. τοῦ Κ.Κ.Ε. έκανε τίς παρακάτω δηλώσεις στό «Ριζοσπάστη»:

«Ή άποκάλυψη τής ύπαρξης Στρατιωτικοῦ Συνδέσμου μέ σκοπό τήν έλοκλήρωση τοῦ φασιστικοῦ καθεστώτος, καί πάλιν μέ έπί κεφαλής τόν Γκλύξμπουργκ, είναι μιά άκόμα άπόδειξη καί έπιβεβαίωση τοῦ σκοποῦ πού έπεδίωξε ή έλληνική άντίδραση άπό τήν περίοδο άκόμα τής κατοχής.

Ή καταπολέμηση άπό μέρους της τοῦ Κινήματος Άντίστασης στό διάστημα τής κατοχής, ή συνεργασία της μέ τόν ξένο κατακτητή γιά τό σκοπό αύτό, τό πραξικόπημα τοῦ Δεκέμβρη έκ μέρους τοῦ Παπανδρέου, πού έγινε άποκλειστικά γιά νά άνακοπεῖ ή εύαλή δημοκρατική έξέλιξη τοῦ τόπου καί ή κατάφωρη παραβίαση τής συμφωνίας τής Βάρκιζας είναι διαδοχικοί σταθμοί πού όδηγοῦν στήν έπιβολή ένός καθεστώτος άνοιχτής φασιστικής βίας. Ή άτιμωρησία τών δοσιλόγων καί ή άπηνής καταδίωξη τοῦ Κινήματος Άντίστασης, ή διάλυση τοῦ ΕΛΑΣ καί άντ' αύτοῦ ή δημιουργία ένός στρατοῦ άποκλειστικά γιά τήν κατάπνιξη τών έλευθεριών καί δικαιωμάτων τοῦ έλληνικοῦ λαοῦ, ή έκκαθάριση τών Σωμάτων Άσφαλείας καί τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ άπό τά δημοκρατικά στοιχεῖα καί ή τοποθέτηση σ' αύτά όλων τών στοιχείων έκείνων πού άποτελοῦσαν τόν καταπιεστικό μηχανισμό τής 4ης Αύγούστου καί τής κατοχής είναι τά μέσα γιά τήν έπιβολή αύτοῦ τοῦ καθεστώτος τής φασιστικής βίας.

Κύριες σκοπές τής προσπάθειας τής άντίδρασης είναι ή έχρεία έκμετάλλευση τών λαϊκών μαζών κατά τήν μεταπολεμική περίοδο καί ή συνέχιση τοῦ πλουτισμοῦ μιάς κεφαλαιοκρατικής όλιγαρχίας σέ βάρος τής ζωής τοῦ έργαζόμενου Έθνους. Ή πολιτική αύτή τής έλληνικής άντίδρασης τό δίχως άλλο όδηγεῖ στον άγεφύρωτο έσωτερικό διχασμό, στήν άναρχία, στό χάος καί στήν καταστροφή τής Ελλάδας.

Άκόμα ή πολιτική αύτή έκθέτει τήν Ελλάδα στό έξωτερικό καί τήν άπομονώνει άπό όλες τίς φιλελεύθερες δημοκρατικές χώρες.

Τό Κόμμα μας τόσο μέ τή συμμετοχή του στήν Κυβέρνηση τής Έθνικής Ένότητας όσο καί μέ όλη τή μετέπειτα πολιτική του καί ίδιαίτερα μέ τή συμφωνία τής Βάρκιζας έπεδίωξε νά άποτρέψει ένα τέτοιο κίνδυνο καί νά έξασφαλίσει μιά όμαλή δημοκρατική έξέλιξη, άπολύτως άπαραίτητη γιά τά συμφέροντα τοῦ Έθνους. Ή έλληνική άντίδραση μέ τήν άμεση ύποστήριξη τών άντιδραστικών έξωελληνικών παραγόντων, άνέκοψε τό δρόμο αύτό καί όδήγησε στό σημερινό χάος γιά τό όποίο είναι άπόλυτα ύπεύθυνη τόσο αύτή όσο καί οί ύποστηρικτές της.

Ή κυβέρνηση τοῦ κ. Βούλγαρη, ή όποία έμφανίζεται σάν κυβέρνηση άκομμάτιστη καί ύπηρεσιακή, μέ τή στάση πού παίρνει έναντι στό μοναρχοφασιστικό στρατιωτικό σύνδεσμο έπιβεβαιώνει τήν άνοχή καί ύποστήριξη τοῦ μοναρχοφασισμοῦ γιά τήν έπικράτηση του στήν Ελλάδα. Ή ύπαρξη Στρατιωτικοῦ Συνδέσμου μέ όλα του τά παρακλάδια τών μισοστρατιωτικών ένόπλων φασιστικών όργανώσεων καταργεί κάθε έννοια έθνικοῦ στρατοῦ καί άποτελεῖ κράτος έν κράτει.

Μιάς πραγματικά έθνικής κυβέρνησης τό πρῶτο καθήκον θά ήταν όχι νά προσπαθεῖ μέ τίς δηλώσεις της νά καλύψει τήν τραγική αύτή κατάσταση, άλλά νά διαλύσει άμέσως τόν Στρατιωτικό Σύνδεσμο καί όλες τίς ένοπλες φασιστικές όργανώσεις, νά συλλάβει καί νά παραπέμψει σέ έκτακτο στρατοδικεῖο τούς άρχηγούς τους καί νά διώξει άμέσως άπό τό στρατό όλους τούς μυημένους στήν ύπόθεση αύτή. Νά προβεῖ στήν άμεση έκκαθάριση τών Σωμάτων Ασφαλείας καί όλου τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ καί νά άποκαταστήσει τίς συνταγματικές έλευθερίες τοῦ λαοῦ, πού άποτελοῦν τή μοναδική δύναμη καί έγγύηση γιά τήν έξασφάλιση τής τάξης καί τής έννομότητας.

Όμως ή κυβέρνηση αύτή οὔτε θέλει οὔτε μπορεῖ νά έπιβάλει τέτοια μέτρα. Γι' αύτό ή μόνη ύπηρεσία πού μπορεῖ νά προσφέρει στό Έθνος είναι νά παραχωρήσει τή θέση της σέ μιά πολιτική άντιπροσωπευτική κυβέρνηση πού είναι ή μόνη ένδεδειγμένη λύση στή σημερινή στιγμή.

Πιστεύομε, ότι όλα τά δημοκρατικά κόμματα θά συναισθανθοῦν τόν κίνδυνο πού άπειλεί τή χώρα μας καί ότι άπό κοινοῦ θά κάνουν ό,τι μποροῦν γιά νά τόν άντιμετωπίσουν.

Ό έλληνικός λαός, πού έχυσε τό αίμα του άγωνιζόμενος γιά τήν έξωτερική καί έσωτερική του λευτεριά, είναι σέ θέση νά κατοχυρώσει τίς έλευθερίες του καί νά άποτρέψει τόν κίνδυνο πού άπειλεί τή χώρα του».

Ή Μόσχα άνήγγειλε τή νύκτα:
Ο ΚΟΚΚΙΝΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ ΠΡΟΕΛΑΥΝΕΙ
ΑΚΡΑΤΗΤΟΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΟΥ ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ
Οί Γερμανοί μεταδίδουν ότι σοβιετικά τάνκς είσέβαλαν στίς άνατολικές συνοικίες τής πρωτεύουσας καί άπέχουν 4 μόνον χιλιόμετρα άπό τό Ράϊχσταγ

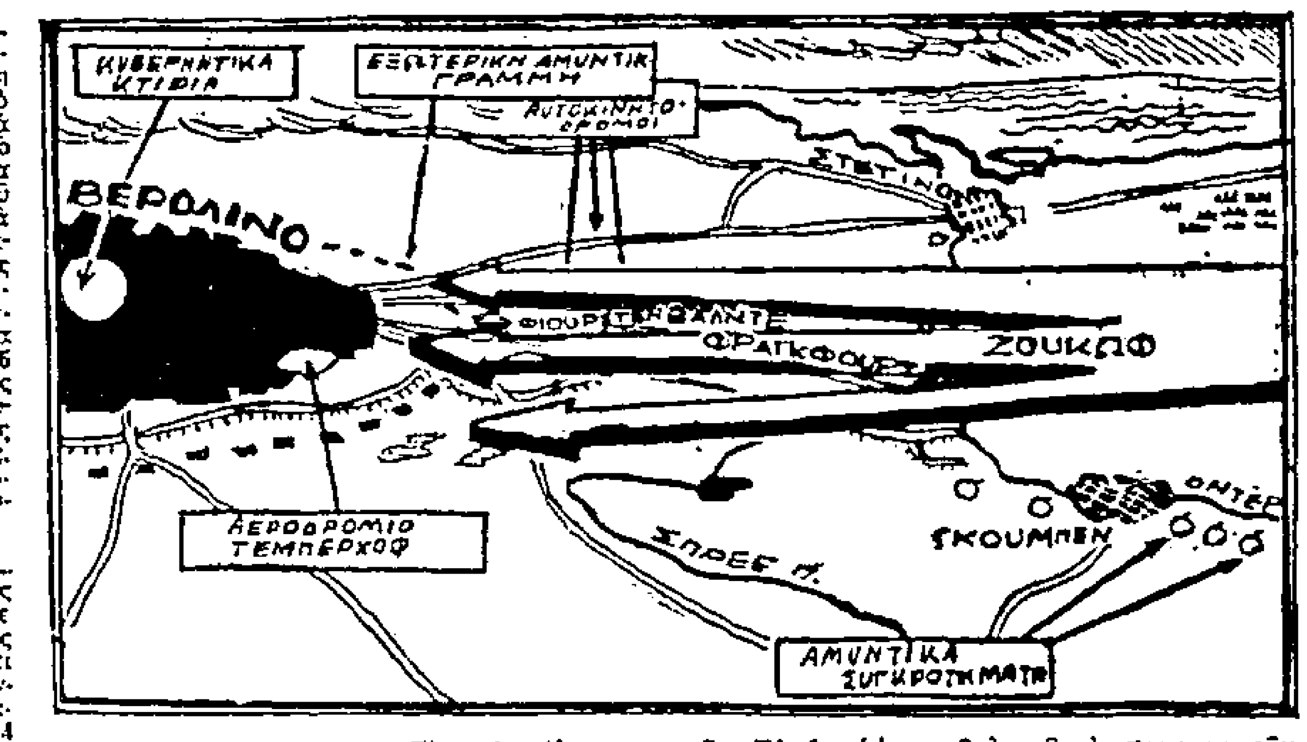

ΜΟΣΧΑ, 21. (Ίδ. ύπ.). — Τό σοβιετικό άνακοινωθέν έπιβεβαιώνει άπόψε γιά πρώτη φορά τίς πληροφορίες ότι ό Κόκκινος Στρατός πολεμά στά προάστεια τοῦ Βερολίνου. Τό άνακοινωθέν άναφέρει τήν κατάληψη 8 πόλεων δυτικά τοῦ Όντερ καί προσθέτει ότι τά σοβιετικά στρατεύματα «ένέπλεξαν τόν έχθρό σέ μάχες στά προάστεια τοῦ Βερολίνου». Στήν περιοχή τής Δρέσδης τά ρωσικά στρατεύματα κυρίευσαν τό Μπάουτσεν 35 χιλιόμετρα άνατολικά τής Δρέσδης καί τό Κάλλαου. Κυριεύθηκαν έπίσης οί πόλεις Λάουτερβεργ καί Καμέντς. Στήν Τσεχοσλοβακία τά σοβιετικά στρατεύματα κυρίευσαν τήν πόλη Βαρσίτσε.

ΛΟΝΔΙΝΟ, 21. (Ίδ. ύπ.). — Ό ραδιοφωνικός σταθμός τής Βορείου Γερμανίας μετέδωσε άπόψε ότι τά σοβιετικά τάνκς μπήκαν στό Βερολίνο καί ότι βρίσκονται στήν περιοχή Πάνκοου-Βάϊσενζεε στό βορειοανατολικό τμήμα τής πόλης, 4 χιλιόμετρα άπό τή Λεωφόρο τών Φιλλυρών (Ούντερ ντέν Λίντεν) καί τό Ράϊχσταγ. Τό Βερολίνο έχει μεταβληθεῖ σέ μιά κόλαση φωτιάς. Τά βαρύτερα κανόνια τοῦ σοβιετικοῦ πυροβολικοῦ τό σφυροκοποῦν, ύστερα άπό τούς έξη σφοδρούς άεροπορικούς βομβαρδισμούς πού ύπέστη χθές τή νύκτα. Πρῶτο τό γερμανικό πρακτορεῖο «Τρανσότσεαν» μετέδωσε ότι τά σοβιετικά στρατεύματα μπήκαν άπό τρία σημεία στ' άπροάστεια τής γερμανικής πρωτεύουσας καί ότι τό μεσημέρι διεξήγετο λυσσώδης μάχη στήν περιοχή πού έχουν τίς έξοχικές βίλλες τους οί μεγαλοαστοί τοῦ Βερολίνου. Τήν πληροφορία αύτή έπιβεβαίωσε λίγο άργότερα τό ήμιεπίσημο γερμανικό πρακτορεῖο είδήσεων δίνοντας τίς άκόλουθες λεπτομέρειες: «Λυσσώδης άμυντική μάχη διεξάγεται σήμερα τό μεσημέρι έναντίον ύπερτέρων σοβιετικών δυνάμεων στά άκόλουθα 5 σημεία γύρω άπό τήν πρωτεύουσα: 1) Στό Μπέρναου, 6 χιλιόμετρα βορειοανατολικά τής περιφέρειας τής πόλης, έξω άκριβώς άπό τόν αύτοκινητόδρομο τοῦ Βερολίνου. 2) Στό Στράουσμπεργκ, 16 χιλιόμετρα στά βορειοανατολικά τής πρωτεύουσας. 3) Στό Φύρστενβάλντε, 19 χιλιόμετρα στά νοτιοανατολικά τής σιδηροδρομικής γραμμής τής Φραγκφούρτης. 4) Στό Καινιξβούστερ-Χάουζεν, 8 χιλιόμετρα στά νοτιοανατολικά τής έξωτερικής ζώνης τοῦ Βερολίνου. 5) Στό Τσέζεν, 16 χιλιόμετρα πρός τά νότια, πάνω στήν κύρια σιδηροδρομική γραμμή πρός τή Σαξωνία.

Ό άνταποκριτής τοῦ Ρώϊτερ στή Μόσχα τηλεγραφεῖ ότι οί Γερμανοί έρριξαν στή μάχη τοῦ Βερολίνου τούς κύριους σχηματισμούς τών τάνκς καί τής άεροπορίας τους καί ότι συγκέντρωσαν τίς μεγαλύτερες δυνάμεις πού μπόρεσαν γιά νά συγκρατήσουν τό ρωσικό χείμαρρο, άλλά ό όγκος τής κεντρικής όμάδας τών ρωσικών στρατιών προχωρεῖ σέ μέτωπο μεγαλύτερο τών 64 χιλιομέτρων.

Τό ήμιεπίσημο γερμανικό πρακτορεῖο μεταδίδει ότι 16 σοβιετικές στρατιές, στίς όποίες περιλαμβάνονται καί 4 στρατιές άρμάτων μάχης, συνολικής δύναμης τουλάχιστον 1.500.000 άνδρών παίρνουν μέρος στήν έπίθεση.

Άπό τήν άποψή μας

ΠΡΟΣ ΤΟ ΒΕΡΟΛΙΝΟ

Πλησιάζει ή μεγάλη κοσμοϊστορική στιγμή, πού τά νικηφόρα στρατεύματα τών Ένωμένων Έθνών, τής Σοβιετικής Ένωσης άπό άνατολάς καί τών Άγγλοαμερικανών άπό δυσμάς, έτοιμάζονται νά μποῦν στήν πρωτεύουσα τοῦ Γ' Ράϊχ καί νά όλοκληρώσουν τή μεγάλη στρατιωτική νίκη τών φιλελευθέρων δημοκρατικών έθνών σέ βάρος τοῦ χιτλερικοῦ τέρατος.

Μέ άνέκφραστη συγκίνηση παρακολουθεῖ όλόκληρη ή φιλελεύθερη άνθρωπότητα τήν προσέγγιση τοῦ τέλους τοῦ μεγαλύτερου ίστορικοῦ δράματος, πού συγκλόνισε ποτέ τόν κόσμο, καί πού θά έχει σάν έπιστέγασμα τής νίκης τήν έπικράτηση τών δημοκρατικών ίδεωδών, γιά τά όποία χύθηκε ποτάμι τό αίμα τής άνθρωπότητας.

Ή χώρα μας, πού μέ τό Άλβανικό Έπος καί τήν έποποιΐα τής ήρωικής Άντίστασης συνέβαλε όχι λίγο στήν έπίτευξη τής νίκης καί πού πρόσφερε έκατόμβες γιά τήν έπικράτηση τών δημοκρατικών ίδεωδών, μέ ίδιαίτερη ξεχωριστή συγκίνηση παρακολουθεῖ τήν προσέγγιση τοῦ τέλους τής μεγαλύτερης τιτανομαχίας τών αίώνων. Κι' άν σήμερα νοιώθει τήν πικρία ότι δέ βρίσκεται μαζύ μέ τούς άλλους εύρωπαϊκούς καί βαλκανικούς στρατούς στά πρόθυρα τοῦ Βερολίνου, γιατί έτσι τό θέλησαν ή έσωτερική άντίδραση καί ώρισμένοι ξένοι παράγοντες. Κι' άν ή πικρία αύτή δυναμώνει άκόμα περισσότερο γιατί στή χώρα μας άντί νά έπικρατήσουν τά ίδανικά αύτά τής δημοκρατίας, βασιλεύουν πέρα ώς πέρα ό δοσιλογισμός καί οί άνθρωποι τής 5ης φάλαγγας, όμως έχει τήν στερρά πεποίθηση ότι ό άγώνας γιά τήν έπικράτηση τών ίδεωδών αύτών μέ τή στρατιωτική συντριβή τής Γερμανίας θά πάρει νέα φτερά. Καί ή χώρα μας, μέ τή βοήθεια τών συμμάχων, θά βρεῖ ξανά τό δρόμο πού θά τήν φέρει στό ξεβρώμισμα τοῦ δοσιλογισμοῦ καί κάθε είδους φασισμοῦ τό δρόμο τής δημοκρατικής άναγέννησης καί άναδημιουργίας, πού τόσο πόθησαν καί πού γι' αύτόν χύσαν ποτάμι τό αίμα τους όλα τά Ένωμένα Έθνη.

Οί ναυτεργάτες

Τό έπίσημο Κράτος θά τελέσει στόν Πειραιά σήμερα μνημόσυνο γιά τόν άγνωστο ναύτη τό σύμβολο τών καμένων ναυτικῶν μας πού κατά χιλιάδες θυσίασαν τή ζωή τους στήν τιτάνεια συμμαχική πάλη κατά τοῦ μισητοῦ φασισμοῦ. Μέ τό μνημόσυνο όμως δέν έξοφλεῖται ή όφειλή τοῦ Κράτους πρός τά ήρωικά θύματα. Αύτά χάθηκαν, άλλά ζοῦν οί οίκογένειές τους, έπειτα ζεῖ έπίσης καί ή ζωντανή στρατιά τών συντρόφων τους πού γλύτωσαν άπό τό θάνατο άλλά δέ γλύτωσαν άπό τήν άγρυπνία. Σ' όλο αύτό τό κόσμο πού σήμερα λιμοκτονεῖ κυριολεκτικά πρέπει νά στραφεῖ τό ένδιαφέρον καί ή στοργή τοῦ Κράτους, ίκανοποιώντας τό δίκαιο αίτημα μέ τούς γιά αύξηση τών μισθών πού κατ' έπανάληψη λένε... ['Αδιέξοδο] ... Αύτό θά είναι τό καλύτερο μνημόσυνο τοῦ άγνωστου ναύτη.

Άδιέξοδο

Άναγγέλλονται νέες διανομές τοῦ μπακάλη. Άλλά στήν τιμή πού προσφέρεται τό τρόφιμο τής Ούνρα καί μέ τούς μισθούς καί τά μεροκάματα πού εισπράττουν οί έργαζόμενοι, πρόκειται γιά δῶρο άδωρο. Σέ άπόψε άκόμα ό κ. Μαντζαβίνος, ότι οί έπάλληλοι τοῦ Κράτους πού παίρνουν, κατά μέσο όρο 5.000 δραχμές, δέ μποροῦν μέ τό μισθό τους νά πάρουν οὔτε τοῦ μπακάλη τά είδη. Σκέφθηκε ότι άν τά πάρουν, δέ θά τούς μείνει τίποτε γιά νά πληρώσουν ψωμί, φώς, συγκοινωνία καί ότι αύτό τό πρόβλημα τότε πώς έξασφαλίσθη ν' άναβάλλει διαρκώς τήν καταβολή τοῦ πολεμικοῦ έπιδόματος τοῦ Μάη;

Ό νόμος 118

Τώρα πού ή Κυβέρνηση άποφάσισε ν' άσχοληθεῖ «μέ είδικήν σύσκεψιν» μέ τά ζητήματα τής άνεργίας, ένθυμίζομε τό νόμο 118 πού έδωσε τά δικαιώματα στούς έργοδότες νά πετάξουν στό δρόμο χιλιάδες έργάτες καί ύπαλλήλους. Δέ βρέθηκε καμμιά πρόθεση συγκεκριμένη τό θέμα κυβερνητικής διάταξης γιά τούς άνέργους μέ τό νά πάρει πάνω άπεργιακό τόμο. Έπειδή ό

[illegible] ώς όρίζεται προθεσμία 60 ήμερών γιά τήν έγγραφή στό νεοσύστατο ταμεῖο άνεργίας καί λόγω τοῦ συνωστισμοῦ οί περισσότεροι άπολυθέντες δέν κατώρθωσαν νά τακτοποιηθοῦν, έπιβάλλεται νά δοθεῖ μιά παράταση, ώστε οί έργάτες νά μή χάσουν τουλάχιστο τό στοιχειώδες αύτό δικαίωμα.

Σφυριές!

ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

Μπήκαν κυριολεκτικά μέ τά τραγούδια τους: Μιά σπρωξιά στό θυρωρό, μιά κλωτσιά στήν πόρτα καί τό άστραγιστικό τής ΕΟΕΑ — (Έθνικαί Όμάδες Έλλήνων Άντάρτων: είναι ή δουλεία κάπα τοῦ πεδινοῦ ΕΔΕΣ), προσγειώθηκαν άπό μάλιστ πάνω στό γλυστερό παρκέ τοῦ μεγάρου.

—Τόν Καπετάνιο! θέλουμε τόν Καπετάνιο μας!

Οί έπιτελεῖς τοῦ Έθνικοῦ Κόμματος προσέτρεξαν:

—Γειά σας παιδιά...

—Γειά σ' κι είνα! Τόν Καπετάνιο μας είπαμε γιατί βιαζόμαστε...

Θέλετε τό ύφος τής φράσης, θέλετε ή έπίμονη έπανάληψη τής έπιθυμίας, πού ήτανε κατσαρό, όταν καί τό έλεγκτικό περιβάλλο τοῦ καθωσπρέπει άφοπλιοθέντος ΕΔΕΣ, οί έπιτελεῖς άνησύχησαν.

—Ό Άρχηγός, ξέρετε, έχει αύτή τήν ώρα σπουδαίες συνεργασίες. Δέν ξανακερνᾶτε τό άπόγεμα;

Τά σχήματα όμως βρούσαν φαίνεται έδάφη προδιαγεγραμμένου σχεδίου.

—Νούκου... Δέν τοῦ κ'νάμ ρούτ'... Πέστι στούν Καπετάνιου πώς ή Λάνα Σάλι κι τοῦ Βουλγαρέλι — ξαίρι αύτός... — κρατ'ράν άπ' όξου κί έχ'νι κατ' νά τ' πούν... Τά σύμφωνα τής ήπειρώτικης γλώσσας, μέ τήν τρομακτική συνθλιπτική τους δύναμη, πού κατασφαλέι τρισύλλαβες λέξεις τά τίς.. φτάνει σέ άγνώριστα μονοσύλλαβα — τού τ'λούμ', τοῦ κ'λούφ', τοῦ μ'πλό'.. — κατρακυλοῦσαν σά χαλίκια σέ διάσελο κι' άνάγκασαν τέλος τά όχυρά τής πόρτας νά καμφθοῦν.

Πρώτη άπογοήτευση — κάτι σάν προαίσθημα κακό: Είχαν άποχωριστεί μιά ελιβιτσιά καμαρουπής, μέ γένεια, μέ μουστάκια, μέ μαστίγια καί σπιρούνια, κι' άντίκρυζαν τώρα έναν χοντρουτσικό, πού μόλις έπίστρεψε άπ' τίς έκκαθαριστικές έπιχειρήσεις τών διαφόρων περιοχών τοῦ προσώπου του.

Οί έρωτήσεις δέ βάσταξαν:

—Ποῦ 'ναι τά γένεια σ' Καπετάνιου μ';

Ό Άρχηγός έμειδίασε έπιχαρίτως:

—Άλλη περίοδος τώρα παιδιά. Μία καθόλου καθαρώτερα...

Φίδια ξέρασαν τήν έπιτροπή. "Αν ήταν καί κάποια άλλη ύπόθεση σάν τό γένειο τοῦ Ζέρβα — χαιρέτα μας τόν πλάτανο... Κι' οί έπιτροπές άρχισαν νά γίνονται πραγματικότητα.

—Καί τώρα παιδιά, άφοῦ μέ είδατε καί σάς είδα — δοκιμή ό Άρχηγός — όντε τότε μέ τό καλό. Κάντε μιά βόλτα στήν Αθήνα. Αύτό σας είναι. Ό γραμματέας μου θά σάς φέρει σ' έπαφή μέ τούς Άθηναίους συμπολεμιστές σας. Καί προσοχή παιδιά. Μέ τό τραγούδι πάς στό στόμα: «Τοῦ Άητοῦ ό γυιός». Θά τόν φέρουν... "Επειται. Άειστε μπράβο...

Όση έξαιση φώτιζε τό πρόσωπο τοῦ Άρχηγοῦ, τόση μαυρίλα πλάκωσε στά μούτρα τής έπιτροπής. Έπιτροπής τών Άλληλοσπαραξίματος μέ τόν έγκώνα [illegible] Κι' ή έπίθεση έξαπολύθηκε «άνευ προπαρασκευής πυροβολικού».

—Αύτό τ' μάς λές τά κάνουμι κι σττούς χουργιά μας, Καπετάνιου. «Φάτς μου κακά δέ θλίψουμι πιά Καπετάνιου». (Τό κυρύν τούτη τή φορά, άνταποδίδει σάν άπειλητική προειδοποίηση! "Ετσι τώρα στού πεουτένιουν

—Δηλαδή;

—Τί δηλαδή καί ξεδηλαδή... Τού ταΐνι... Τή Μέρ... Γ' άπάγκιας Μήνυ. [illegible] Στή σοντιά μάς θ'τινε νά πέσκουμι, πίσταμι. Έπιστε όμως κι' ό Λαλέζ. Στή θάλασσα μάς έδοξεν νά μπάζει τοῦ Γκιόζη — Βαρύθηκε ό Θανάσης.. Θυμάσι πού μάς κύνιζαν άπό τήν άπ' τό δρόμο τοῦ Πρέβεζας οί πολεμάρχιες.

—Καλά παιδιά. Τώρα τά ξέρετε: "Εχουμε κι λέρες. Σκοπός άνάς Νεζυ[illegible] δώ, Χαιράτε αλάς. Γειάσας φίλοι. Πάντε στά Γιάννενα μάς Βιλιούρα — Τσαβάρι στήν Κέγκρα — ότι τα φασίας στήν Άθήνα.

Δέν έξεραν άναιδώς νά τά είπαμε ό Άρχηγός «Στήν έτσαίσετε καλίστες τή σεχέλεια τών έπιχειρήσεων. Μιά έξέταση μεγάλο στής σβηστής έπιτροπής ύποτίθεται άναφορά: «Ό Άρχηγός τοῦ Έθνικοῦ Κόμματος έπιτηδιώτατα τό ν Βουλγαρη νά δήλωσε ότι τοῦ περίμενε πάλιν άναγκασθείς καί έξέθεσε τήν έπίσκεψη...»

«Τοῦ προσώπου...»

Π. ΣΠΗΛΙΟΣ

ΤΟ ΛΕΥΚΟ...ΣΤΙΓΜΑ
ΓΙΑ ΤΟΝ κ. ΖΑΚΗΘΙΝΟ

«Ό ύφυπουργός τοῦ Τύπου κ. Ζακηθινός, ύπ' όψιν τοῦ όποίου έτέθη ή καταγγελία τής Άριστεράς, ότι είς ώρισμένας πόλεις άσκείται λογοκρισία έπί τοῦ τύπου, έδήλωσεν ότι ούδεμίαν έπίσημον πληροφορίαν έχει περί τούτου. Ό κ. Ζακηθινός έτόνισεν, ότι ώς άρμόδιος ύπουργός δέν θά δεχθῆ νά άσκήται οίαδήποτε λογοκρισία». (Άθηναϊκός τύπος 13)4)45).

Στίς 13 λοιπόν τοῦ Άπρίλη ό κ. ύφυπουργός βεβαίωσε ότι δέν θά άνεχθεῖ ν' άσκείται οίαδήποτε λογοκρισία. Στίς 14 όμως, δηλαδή τήν άλλη μέρα άκριβώς, ή έφημερίδα τοῦ Άγρινίου «Φωνή τοῦ Λαοῦ» κυκλοφόρησε μέ άφθονότερα άπό όποιαδήποτε άλλη φορά... τά λευκά ίχνη-στίγματα τής λογοκρισίας! Νά καί ή άπόδειξη:

Ό ένας Γερμανός άξιωματικός άρχισε νά φωνάζει τόν κατάλογο καί μόλις συμπληρώθηκε ή πρώτη δεκάδα ό τσολιάς ύπολοχαγός διέταξε άπόσπασμα τσολιάδων κι τούς πάνε «έκεῖ!! πού ξέρουν». Καί συνεχίστηκε ή έκφώνηση τών όνομάτων. Έκείνη τή στιγμή άκούστηκαν οί πυροβολισμοί.

Τό άπόσπασμα ξαναγύρισε γιά νά παραλάβει τή δεύτερη δεκάδα καί ούτω καθεξής. Ό τσολιάς ύπολοχαγός τους έκανε μέ μιά σατανική άπάθεια παρατηρήσεις γιατί άργοῦσαν. Κύτταξα.

Όπως είναι φανερό, ό κ. διοικητής τής Έθνοφυλακής φρόντισε νά διαγραφοῦν τά σημεία έκείνα πού περιγράφουν τήν έκτέλεση τών 117 πατριωτών τοῦ Άγρινίου καί τόν άπαγχονισμό άλλων τριών άπό τούς «ήρωϊκούς» άνδρες τών Ταγμάτων Ασφαλείας, άδιαφορώντας άν ό σεβασμός τοῦ αύτός πρός τό... γόητρο τών δημίων ξεκουρελιάζει τό γόητρο τοῦ κ. ύπουργοῦ!

'Εδῶ κι' ένα χρόνο...

Σ' ΕΝΑ ΣΠΙΤΑΚΙ ΤΟΥ ΥΜΗΤΤΟΥ ΣΤΗΘΗΚΕ ΛΑΜΠΡΟ ΗΡΩΟ ΔΟΞΑΣ!

Τρία παλληκάρια τής ΕΠΟΝ σέ άνιση πάλη μέ 200 Ούννους καί «Ράλληδες» πολέμησαν ώς τό τελευταίο φυσίγγιο καί έπεσαν γιά τή λευτεριά!

Ό έθνικός άγώνας τής τετραετίας έγραψε δόξες καί όλοκαυτώματα, τό ίδιο λαμπρά σά, τό Άρκάδι καί τό Μεσολόγγι. Σέ έξη μέρες, στίς 26 τοῦ Άπρίλη, θάχουμε τήν έπέτειο ένός τέτοιου όλοκαυτώματος. Οί όλοκαυτωθέντες του ήταν τρείς νέοι μαχητές τής ΕΠΟΝ: Ό Δημήτρης Αύγέρης, 18 χρονῶν, Ό Κώστας Φολτόπουλος, 17 χρονῶν, κι' ό Θανάσης Κιουκμενίδης 17 χρονῶν. Ή φοβερή μάχη έγινε στό έργατικό συνοικισμό τής Γκιζας — Ύμηττοῦ στίς 28 τοῦ Άπρίλη 1944.

Στίς 10 τό πρωί τό φτωχόσπιτο τοῦ Μάρκου Αύγέρη βρέθηκε κυκλωμένο άπό 200 Γερμανούς, τσολιάδες καί μπαυραίζες. Ό προδότης τό είχε καταδώσει, άποθήκη πυρομαχικῶν τοῦ ΕΛΑΣ, όπου βρίσκονταν ταμπουρωμένα όλα τά παλληκάρια τής συνοικίας. Τρία άντιαρματικά κανόνια, πολυβόλα καί όλμους έστησαν έναντίον του οί έχθροί. Πιάσαν, μετερίζια στά ύψώματα τής Δεξαμενής καί τούς γύρω λόφους γιά νά φυλάξε τά νῶτα τους. Καί περίμεναν, μέ τέτοια πολιορκία νά παραδοθεῖ τό φρούριο! Νά στήν πρώτη βροδοσιά, άκριβώς στίς 10 τό πρωί, τό μικρό σπιτάκι άπάντησε μέ πῦρ. Τρομαγμένοι οί Ούννοι καί οί τσολιάδες άπό τήν άπροσδόκητη άντίσταση, πιάσαν τούς τοίχους τών γύρω σπιτιῶν, καί άρχίζαν νά ρίχνουν μέ όλα τά όπλα τους. Ό θανατος τής μάχης άκούγονταν στίς γειτονιές τοῦ Ύμηττοῦ. Οί γερανοί μάχες έπειτα γυρίζοντας μπαρουτιά στήν Πεντέλη καί πρόφτασαν νά φυλάξει τά παλληκάρια, πού πολεμοῦσαν γιά τή λευτεριά. Έτσι άρχισε καί έσταθε ή άνιση πάλη. Τρείς έφηβοι έναντίον 200 Ούννων καί προδοτῶν.

Μετά δυόμισυ ώρες, στίς 12.30, έχε, τελειώσει τά πυρομαχικά τοῦ Αύγέρη. Κι' οί σφαίρες τών συντρόφων δίχως σπά τελειώναν. Πήρε τήν άπόφαση κι' έρριξε μία' στή φωτιά σέ έρωική έξοδο. Τόν πήρε έρθει οί σφαίρες κι' έπεσε φωνάζοντας: «Νά μήν πέσει τό πιστόλι μου στά χέρια τών βαρβάρων». Νόμισαν, οί Γερμανοί κι' οί τσολιάδες πώς τό φρούριο λύγισε καί πλησίασαν νά τό κυριεύσουν. Μά οί άλλοι δύό ήρωες είχαν άκόμα σφαίρες κι' ύποχρέωσαν, τόν έχθρό νά ύποχωρήσει μέ άπώλειες. Ώς τίς 2.30' τά δυό νιάτα άπέκρουσαν τίς έπιθέσεις. Καί τότε, χωρίς πυρομαχικά, κι' ό Κιουκμενίδης πετάχτηκε στή, πόρτα μεθυσμένος άπό τή μάχη καί φώναξε: «Τούς φάγαμε παιδιά... Ζήτω ή Ελλάδα μας !» Καί μέ τήν Ελλάδα στά χείλη έπεσε καί τό δεύτερο παλληκάρι.

Τώρα τό φρούριο τό κρατάει μόνος ό Φολτόπουλος. Δυό ώρες πολεμά καί άποκρούει τό λεφούσι. Μά στίς 4.30' τό φρούριο είναι ζωσμένο στίς φλόγες: Τό πλησίασαν άπό τά πίσω μέρος, έχυσαν, βενζίνη καί πετρέλαιο καί έβαλαν φωτιά. Κρατώντας τή τελευταία χειροβομβίδα του ό ήρωικός Έπονίτης βγήκε άπό τό ολοφλόγο ταμπούρι του, καί τήν πέταξε στούς Γερμανούς. Τό ίδιο του είχε φυλάξει μιά σφαίρα στό πιστόλι του. Πεθαίνοντας έπρεψε: Ζήτω ή ΕΠΟΝ.—Ζήτω ό ΕΛΑΣ!

Έπειτ' όσες άδειασε τό σπιτάκι—κάστρο τής ΕΠΟΝ τοῦ Ύμηττοῦ. Όταν μπήκαν, οί Γερμανοί κυττάχθηκαν μ' άπορία, γιατί περίμεναν νά βροῦν έκεί καμμιά έκατοστάδα πτώματα. Νευριασμένοι διαπιστώσανε ότι είχαν νικηθεί άπό τρία παιδιά. Ό λαός τής Γκιζας—Ύμηττοῦ τίμησε τούς ήρωες του. Έκανε τό καμμένο σπιτάκι προσκύνημα καί τό άνέμισε: «Τό φρούριο τών ήρώων». Οί κόρες έπλεξαν στεφάνια καί τά κατάθεσαν. Πολλές φορές συγκεντρώθηκε έκεί ή συνοικία καί τραγούδησε τά τραγούδια τής Νίκης καί τής Λευτεριάς. Οί γύρω τοίχοι γέμισαν μέ έπιγραφές: «Νά, έγγίζετε τό έδαφος, πού έπεσαν οί ήρωές μας. ΕΑΜ—ΕΛΑΣ—ΕΠΟΝ». Ήμερήσια διαταγή τοῦ Α' Σώματος Στρατοῦ έλεγε: «...Ούτω ό διμοιρίτης Αύγέρης Δημήτριος καί οί μαχηταί Φολτόπουλος Κωνσταντῖνος καί Κιουκμενίδης Αθανάσιος τήν 28.4.44 έπί τής ύπ' οίκίσκου τοῦ Ύμηττοῦ έστησαν λαμπρόν ήρῷον δόξης... Τά όλοκαυτώματα τών άξίων, καί ύπερόχων αύτῶν μαχητῶν τοῦ ΕΛΑΣ τῶν Άθηνών, πρέπει πατριωτισμοῦ παράδειγμα είς τάς γενεάς μας τάς ήμέρας αύτάς... Αίωνία ή μνήμη τῶν τριῶν άνδρείων...»

Τή μνήμη τών τριών άντρειωμένων τιμάει σήμερα τό μνημόσυνο.

Τέτοιους γίους σπουδάζει τό μεγάλο σχολειό τής ΕΠΟΝ. Πώς είναι δυνατό ένας λαός πού βγάζει ήρωες, σάν τούς Αύγέρη, Φολτόπουλο καί Κιουκμενίδη νά τόν παραδώσουν άμέριμνο στήν Γκλύξμπουργκ;

Οί τρείς ήρωες: (Άπ' τ' άριστερά στά δεξιά) Θάνος Κιουκμενίδης, Μήτσος Αύγέρης καί Κώστας Φολτόπουλος. Τά μνημόσυνά τους γίνεται σήμερα τό πρωί στίς 9 στήν έκκλησία τών Άγίων Αποστόλων (συνοικισμός Ύμηττοῦ)

ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΝΑ ΣΤΑΜΑΤΗΣΟΥΝ ΟΙ ΣΥΜΜΑΧΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΜΕ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΡΑΒΙΑ

Τηλ)μα τοῦ άπεσταλμένου μας σ. Κ. ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΗ

Ν. ΥΟΡΚΗ, 21. (Τοῦ άπεσταλμένου μας διευθυντή τοῦ «Ριζοσπάστη»). — Οί έδῶ δημοκρατικοί έλληνικοί καθώς καί άμερικανικοί κύκλοι θεωροῦν τήν άπόφαση τής έλληνικής Κυβέρνησης νά άρει τήν άναγνώριση τής Όμοσπονδίας τῶν έλληνικῶν ναυτεργατικῶν ένώσεων τοῦ έξωτερικοῦ, όχι μόνο γιά καθαρή φασιστική άντεργατική πράξη, άλλά ταυτόχρονα καί γιά έγκληματικά άντεθνική καί άντισυμμαχική ένέργεια. Οί έπίσημοι κύκλοι δήλωσαν πώς ή πράξη αύτή τής έλληνικής Κυβέρνησης άποτελεῖ κίνδυνο γιά τίς διεθνείς μεταφορές είδῶν έφοδιασμοῦ μέ πλοία πού φέρουν τήν έλληνική σημαία. Ό πρόεδρος τής έπιτροπής πρόνοιας καί περίθαλψης Έλλήνων ναυτεργατών Χριστόφορος Στεφάνου καπνοβιομήχανος στή Φιλαδέλφεια, άπηύθυνε στόν πρωθυπουργό Βούλγαρη τηλεγραφική διαμαρτυρία, στήν όποία τονίζει τά έξης: «Άπό άνώτερους ύπαλλήλους τής ύπηρεσίας πολεμικών θαλασσίων μεταφορῶν έχω τήν πληροφορία πώς ή άπόφαση αύτή θά έμποδίσει τή χρησιμοποίηση πλοίων μέ έλληνική σημαία καί ίσως νά περιορίσει τήν παραχώρηση νέων πλοίων στήν Ελλάδα μέ άποτέλεσμα νά στερηθοῦν χιλιάδες Έλλήνων τό ψωμί τους. Σάς ζητώ, κ. Πρόεδρε, ν' άκυρώσετε αύτή τή διαταγή, έως όπου έπιτευχθεί καλύτερη συνεννόηση μέ όλους τούς ένδιαφερομένους».

Κ. ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΗΣ

ΟΙ «ΗΡΩΕΣ» ΤΗΣ ΟΡΕΙΝΗΣ... «ΕΚΤΕΛΟΥΝ» ΤΙΣ ΔΙΑΤΑΓΕΣ τοῦ κ. Τσάτσου

Μόλις δυό είκοσιτετράωρα έχουν περάσει άπό τήν ήμέρα πού σύμφωνα μέ τή διαταγή τοῦ κ. Τσάτσου τά αύτοκίνητα τοῦ πρακτορείου έφημερίδων συνοδεύονται άπό ένοπλους χωροφύλακες. Χθές λοιπόν τό αύτοκίνητο πού κατευθύνονταν πρός τή Θήβα — Λαμία ύπέστη όργανωμένη έπίθεση άπό 40 άνδρες τής «ήρωικής» Όρεινής Ταξιαρχίας, οί όποίοι δέν άρκέσθηκαν νά κατάσχουν όλα τά φύλλα τής Άριστεράς καί νά τά καταστρέψουν, όπως έκαναν ώς τώρα. Τό μένος τους έστράφη καί κατά τών συνοδῶν χωροφυλάκων, τούς όποίους ξυλοκόπησαν άγρια.

Όμολογουμένως, δέν ύπάρχει προηγούμενο «ίδεωδέστερης» έφαρμογής κυβερνητικής διαταγής έπί πρωθυπουργίας Βούλγαρη. Καί είναι γεγονός άναμφισβήτητο ότι τά ξυλοκοπήματα τών χωροφυλάκων άπό μέρους άλλων κρατικῶν όργάνων χωρίς τήν άμεση έπιβολή αύστηρών κυρώσεων κατά τών ύπευθύνων, είναι κόλαφος γι' αύτό τό ίδιο τό κράτος καί τόν άρμόδιο ύπουργό.

Η ΚΟΛΑΣΜΕΝΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΚΛΩΣΤΟΫΦΑΝΤΟΥΡΓΩΝ
«ΝΤΥΝΟΥΜΕ ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΥΣ καί έμείς είμαστε γυμνοί»
Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΡΕΥΝΑ ΤΟΥ "ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗ"

Γ'

Τριάντα ώς τριάντα πέντε είναι όλα-όλα τά έργοστάσια κλωστοϋφαντουργίας στόν Πειραιά, πού άπασχολοῦν δώδεκα (12) χιλιάδες καί περισσότερους έργάτες καί έργάτριες. Όμως τά έξη (6) άπ' αύτά άπασχολοῦν τούς μισούς καί κάτι παραπάνω. Πού θά πεί πώς ή βιομηχανία είναι συγκεντρωμένη σέ λίγα χέρια καί τά μικρά—τά μικρότερα—έργοστάσια ύφίστανται άγριο άνταγωνισμό άπό τά μεγαλύτερα, άντανακλασμό πού ξεσπά στήν καμπούρα τῶν έργατῶν καί έργατριῶν. Γιατί όσο πάμε στά μικρότερα έργοστάσια τόσο ή κατάσταση χειροτερεύει, όταν θά φθάσουμε στά πολύ μικρά πού διαθέτουνε ξύλινα έργαλεῖα τότε καί οί συνθήκες τής έκμετάλλευσης γίνονται άπελπιστικές.

Τά τελευταία αύτά τίς μικροεπιχειρήσεις—τά γέννησε ή κατοχή καί ή μαύρη άγορά. Κλείσανε τότε οί μεγάλες βιομηχανίες —οί περισσότερες—καί πήραν άρπάσανε τή θέση τους σ' αύτούς τούς μικροεπιχειρηματίες. Στήν Κοκκινιά καί στά Ταμπούρια καί άπασχολοῦν πάνω άπό 1200 έργάτες καί έργάτριες. Έπειδή τό έργαλείο είναι πρωτόγονο ή έργασία είναι δυσκολότερη καί πιό κοπιαστική. Τό σώματα κουρέλιαν ται γιατί δουλεύουνε τριπλάσια γέρια καί πόδια. Καί δουλεύουνε έννιά, δέκα καί συχνά δώδεκα ώρες. Χωρίς νά παράγουνε όσα παράγουνε σέ άντίστοιχες ώρες στά μεγάλα έργοστάσια, χωρίς ή ποιότητα τῶν πανιῶν νά είναι ή ίδια χωρίς νά άμείβονται στήν ίδια βάση.

Όσο γιά τήν άμοιβή γενικά ή μεγάλη καί παραγωγική αύτή μάζα τῶν κλωστοϋφαντουργῶν, χωρίζεται σέ δυό κατηγορίες. Ή μιά έργάζεται μέ μεροκάματο. Ή άλλη άμείβεται μέ τό κομμάτι. Μά τόσο τής πρώτης όσο καί τής δεύτερης κατηγορίας ή πληρωμή είναι χαμηλή. Οί άρχιτεχνίτες νά ποῦμε καί οί ύφαντές πληρωνόταν 250—300 δραχμές μεροκάματο καί παίρνουν τώρα 480 δραχμές. Οί τεχνίτες καί οί βοηθοί 80—120 καί 35-50 τ.ώ. τώρα 240 καί κάτω. Άπό έκεί καί πέρα δέ βρίσκει πιά άκρη κανείς. Μήτε στά μεγάλα έργοστάσια, μήτε στά μικρά. Μήτε στόν Πειραιά μήτε στά πρωτόγονα έργαστήρια τής Κοκκινιάς. Γιατί ή δουλειά γίνεται μέ τό κομμάτι κατ' άποκοπή. Πού θά πεί ότι γιά νά κατορθώσει έναν τεχνίτης ή μιά έργάτρια νά πάρει ένα άξιοπρεπές μεροκάματο πρέπει νά ξεθεωθεῖ στή δουλειά γιά νά βγάλει μιά άρκετή ποσότητα ύφασμα.

Ή άμοιβή στά κλωστοϋφαντήρια είναι ή πιό έξαντλητική μέθοδος, τό πιό σκληρό, τό πιό άπάνθρωπο σύστημα έκμετάλλευσης τής έργατιάς. Μιά καλή έργάτρια ζήτημα είναι άν κατορθώσει, μέ τό σύστημα αύτό τής κατ' άποκοπήν δουλειάς, νά έπιτύχει ένα μέσο μέτρο άμοιβῆς 20—50 δραχ. τήν ήμέρα. Συνέβαινε δέ συχνά νά είναι 30 χρόνια έργάτρια, νά δουλεύει σάν σκυλί καί νά μή μπορεί νά εισπράξει οὔτε τίς 50 δραχμές, έπειδή δέν τής δίνανε καλό έργαλείο καλό στημόνι. Μέ δυό στημόνια, ένα καλό καί ένα ξεχαρβαλωμένο πραγματοποιείσε μέσο όρο 40 δραχ. μεροκάματο. Τώρα στήν Κοκκινιά νά ποῦμε καί σέ άλλες περιπτώσεις, μόλις καί μετά βίας ή έργάτρια ύφάντρα κατασταίνει νά βγάζει τριάντα (30) πήχες ύφασμα, πού θά πεί δυόμισυ τρία κατοστάρικα.

Κάτω άπό τέτοιους όρους έργάζεται μιά όλόκληρη μεοστρατιά έργατικοῦ στρατοῦ στά κλωστοϋφαντήρια τοῦ Πειραιά καί εύλογο είναι νά άδημονεί πότε θά έρθει μιά καλλίτερη μέρα γιά δικαίωση τῶν τόσων κόπων τής τόσης σταδιακής της. Ένα δίκτυο όλόκληρο έργοδοτικής έπίβλεψης καί άστυνομικής παρακολούθησης, μαζί μέ τή συντήρηση πληρωμένων τή παρασιτικών άρμοματέων πού σκοπός τους είναι νά παρακολουθούνε τούς ζωηρούς καί τίς έξωπεφτο, κοντά δέ σ' αύτά καί μιά άγορά τών διεφθαρμένων συνδικαλιστικῶν στελεχῶν, έδραιώνανε αύτή τήν έργοδοτική παντοδυναμία ώς τή στιγμή όπου ό έθνικοαπελευθερωτικός άγώνας ξεσήκωσε τίς συνειδήσεις σέ μιά μεγαλειώδη προσπάθεια. Όλόκληρη ή μάζα τῶν προλεταρίων άφυπνώθηκε καί σπάσανε μονομιάς μέσα στή συνείδηση της καί μέσα στή ζωή, οί κρίκοι τής άλυσίδας πού τήν κρατούσανε κάτω άπό τήν τόσο έπιθυμητή γιά τούς έργοστασιάρχες πειθαρχία. Μιά πλατειά συνδικαλιστική κίνηση σημειώθηκε τότε, πού άποκορυφώθηκε στίς έκλογές τοῦ περασμένου Νοέμβρη, όπου γιά πρώτη φορά στήν ίστορία τους ψηφίσανε άνδρες καί γυναῖκες στίς συμπτεισιακές άρχαιρεσίες, πέντε χιλιάδες τριακόσια έβδομήντα δυό πρόσωπα καί ψηφίσανε όλοι τους σχεδόν τό έαμικό ψηφοδέλτιο.

Δέν έχει ξαναγίνει αύτό καί δέν ήτανε στιγμιαίο, σκόπιμο όπως διατείνονται οί άντιδραστικοί. Γιατί καί προχθές πάλι, όταν έγινε συνέλευση στό Δημοτικό Θέατρο τοῦ Πειραιά έκδηλωθήκανε κατά τόν ίδιο τρόπο. Έτσι έντονα έτσι άποφασιστικά, σάν ένα άδιάσπαστο σώμα.

Μ—

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΜΑΣ

ΟΥΡΑΝΙΟ ΤΟΞΟ

40ο

ΤΗΣ ΒΑΝΤΑΣ ΒΑΣΙΛΙΕΦΣΚΑ

Τό χωριό κοιμόταν ήσυχο καί σιωπηλό, σαβανωμένο μέ τίς νιφάδες π' άπελάθηκε ή θύελλα. Οί κάτοικοι καθόνταν μέσ στίς καλύβες τους κι' άκούγανε τό βούισμα τ' άνέμου. Μονάχα ό γέρο Γκιτνέβιτς ένοιωθε τόσο πολύ μονάχος πού πήρε τή άπόφαση, παρ' όλη τή χιονοθύελλα, νά πάει νά πεί μιά καληνύχτα στούς γειτόνους του. Παλεύοντας μέ τό μανιασμένο άγέρα σύρθηκε ώς τό κατώφλι τής καλύβας τής Μαλιούκ καί τίναξε στό κατώφλι μέ προσοχή τό χιόνι άπ' τά παπούτσια του. Τίποτα δέν άκούονταν άπό μέσα. Ό Γκιτνέβιτς χτύπησε στή, πόρτα καί τήν άνοιξε χωρίς νά περιμένει άπάντηση. Τρία ξεχυλοι έβαλλαν μάτια τεινόθηκαν άπάνω του.

Ή Μαλιουτσίκα πήρε βαθειά άνάσα. Ή καρδιά της χτυπούσε τόσο πού πήγαινε νά σπάσει.

— Έσύ είσαι πραγματικά παππού Γκιτνέβιτς;

— Δέ μέ βλέπεις... Γιατί φοβάσαι έτσι;

Στεκόταν όρθιος κι' άκουμποῦσε πά νω στό ραβδί του. Ή Μαλιουτσίκα δέν άπάντησε.

— Οὔτε νά κάτσω δέ μοῦ λές...

Άλλο καλό αύτό!

— Είναι καλύτερα γιά σένα νά μή κάτσεις... Είναι καλύτερα γιά σένα νά μήν έρχεσαι καθόλου σπίτι μας... τοῦ είπε γιατί;

—Γιατί;

Σήκωσε τούς ώμους χωρίς νά πεί τίποτα. Ό γέρος έκανε μιά κίνηση μέ τό χέρι καί κάθισε στό πεζούλι τοῦ παραθυριοῦ.

— Τί σοῦ συμβαίνει Γκάλια; τρελλάθηκες; Γιατί κάθεσαι έτσι; Ποῦ είναι ό Μίσκα;

Ή μικρή Ζήνα άρχισε ξαφνικά νά κλαίει.

—Μά τί τρέχει λοιπόν;

—Σώπα Ζήνα, μήν κλαίς, τής είπε αύστηρά ή μητέρα της.

Ό Γκιτνέβιτς έξυσε τό κεφάλι του.

—Ό άέρας σφυρίζει τόσο δυνατά πού τράνταξε τό σπίτι,... Βαρέθηκα νά κάθομαι μονάχος... Είπα λοιπόν νά κάτσω λίγο μαζί σας γειτόνοι...

—Σά γειτόνοι, δέ μποροῦμε ίδιαίτερα σέ τίποτα χρήσιμοι, παππούλη, είπε στενάζοντας ή Μαλιουτσίκα.

Ό Γκιτνέβιτς άκούμπησε τό σαγόνι στά χέρια του πού τάχε σταυρωμένα πάνω στό ραβδί καί κύτταξε προσεχτικά τή γυναίκα...

— Κάτι συνέβηκε έδῶ... πού είναι ό Μίσκα σου;... Δέ, τσιγγλίζει βέβαια έξω μ' αύτό, τόν καιρό;

—Ό Μίσκα έφυγε... παππούλη.

—Έφυγε; ...Γιά ποῦ;

—Πήγαινε... Οί Γερμανοί σκοτώσανε τό Μίσκα μας χθές τή νύχτα.

Ό γέροντας σήκωσε τό κεφάλι του.

— Σκοτώσανε τό Μίσκα... Τί είπες γειτόνισσα;

Ή Μαλιουτσίκα έστριψε τόσο νευρικά τά χέρια της πού τρίζαν οί κλειδώσεις.

— Δέν άκουσες τήν νύχτα; Πήγε στό, άχυρώνα νά δέσει όσο τής Ό Μίκας καί τόν σκότωσαν!

Διάβασε μιά βουβή έρώτηση στά γκρίζα μάτια τοῦ γέροντα.

— Ώ! Όχι!... Δέν τόν δώσαμε στούς Γερμανούς. Τόν πήρα άπ' τό χαντάκι καί τόν έστρωσα έδῶ κάτω στό, όμως μου. Τό, θάψαμε. Κανένας τώρα δέ μπορεί νά τόν βρεῖ.

—Ξέρεις, τ' όνομά του;

—Άπό ποῦ νά τό ξέρω; Τόν είδα τώρα, καί τόν είδαμε μάλλοντες μέ στό χαντάκι. Είναι σίγουρο πώς άργότερα θά τό έβρω τό όνομα του, όχι όμως καί τόσο γρήγορα. Όταν χτύπησε τή πόρτα γέμισα πώς ήταν αύτοί.... ΜΕΘΑΥΡΙΟ: Ή συνέχεια